

AARLANDERVEEN

EEN VROUW MET EEN ROOD HOEDJE LOOPT DOOR DE DORPSSTRAAT
VAN AARLANDERVEEN. NAAST HAAR LOOPT EEN VROLIJKE ZWARTE HOND
TE SPEUREN NAAR ALLES WAT BEWEEGT. BIJ IEDERE STAP DANSEN DE
DONSVEERTJES OP HAAR HOED HEEN EN WEER.

VAN DE HOED EN DE RAND

Barbara Teulings draagt al haar hele leven hoeden. Iets wat in het Nederlandse straatbeeld, behalve op Prinsjesdag, toch eigenlijk niet zoveel meer voorkomt. Maar nog leuker is dat ze haar hoeden zelf maakt. De hoedenmaakster vertelt over oude ambachten en haar passie om talenten te verbinden.

“Loe, blijf! Volg!” roept Barbara Teulings (41) tegen de jonge zwarte hond die ze aan de riem heeft. Loe let op alles. We komen bij nummer 52. “Hier is het.” Het huisje is, in tegenstelling tot de rest van de straat, wat naar achteren geplaatst en lijkt vanaf de weg meer op een schuurtje. “Dit was het oude huisje van Kees Schellingerhout, hier beter bekend als lange Kees,” vertelt Barbara. We gaan door het hek, naar het huisje van lange Kees. Achter de voordeur, die aan de zijkant van het huis zit, is het dringen geblazen. Als Loe ook binnen is gaat de deur dicht. De keuken waar we zijn aanbeland is gevuld met een eettafel waarop Barbara verschillende hoeden heeft klaargezet. “Kijk, dit zijn diverse modellen hoeden die ik gemaakt heb. Sommigen zijn nog niet helemaal klaar, maar dan krijg je een beetje een idee.” Een nog vormloze vilten hoed bungelt over een houten mal. Even later zet ze die hoed op een soort stoommachine. “De stoom trekt in het vilt en maakt het materiaal zacht.” Als het vilt zacht genoeg is trekt Barbara de hoed over de houten mal. “Het is geen zwaar werk maar je

De vormloze vilten hoed wordt verwarmd met stoom en over een houten mal getrokken.

moet er wel kracht voor hebben.” De hoed neem vrijwel direct de vorm van de mal aan. “Toch moet je de hoed nog een dag zo laten staan om het vilt echt goed te drogen: dat is bepalend voor de vorm van de hoed. Ik zet nu de hoed vast met punaises. Morgen haal ik de hoed eraf en smeer ik hem in met après, dat is een soort stijfjel. Daarna moet de hoed nog een dag drogen en heb je een ‘grove hoed’. Dan begint de afwerking.” Het lijkt ogenschijnlijk simpel, maar een hoed maken duurt soms wel meerdere uren, exclusief de tijd waarin de hoed moet drogen. “Het is allemaal handwerk. En voordat je begint aan een hoed moet je wel een beetje weten wat het gaat worden.”

AMBACHTEN EN VAKMANSCHAP

Hoe komt iemand er nu bij om zelf hoeden te gaan maken? “Ik heb eigenlijk altijd hoeden gedragen. Het hoort gewoon bij mij. En het maken? Ik kom uit een familie van goud- en edelsmeden, dus die oude ambachten heb ik van huis uit wel meegekregen. Mijn vader werkte overigens gewoon bij Philips. Ik heb het altijd heel leuk gevonden om zelf

spullen te kunnen maken.” Op de tafel liggen naast de hoeden nog andere materialen. Linten, ganzenveertjes, stukjes bont en een soort bloemblaadjes waarvan Barbara corsages maakt. Hiervoor liggen bolijzers (metalen instrumenten) klaar waarmee Barbara demonstreert hoe zij de bloemblaadjes in de juiste vormen wrijft. “Ik vind het heerlijk om met verschillende materialen te kunnen werken. Ik laat me inspireren door de materialen. Maar ook vakgenoten, literatuur, architectuur en natuur geven mij ideeën voor de vormgeving van een hoed. En ik maak niet alles voor ‘de mooi’. Meestal heeft het ook een praktische inslag.” Bijna bij iedere hoed ligt wel een bijpassende accessoire: een sjaal, corsage of tasje. “Ik vind het leuk om dingen te verbinden, setjes te maken. Niet alleen een hoed, maar ook inderdaad een bijpassende sjaal en tas. Daarop kies ik ook mijn kleding. Het heeft ook met gevoel te maken. Ga ik lekker naar buiten dan draag ik graag die rode hoed. Maar heb ik een bruiloft dan draag ik iets veel uitbundigers.” Barbara pakt een stukje bont en demonstreert haar bontstikker. “Dit apparaat is vast meer dan 100

PASPOORT

NAAM

Barbara Teulings

WOONPLAATS

Aarlanderveen

BEROEP

Hoedenmaakster (ontwerpster van modeaccessoires)

WEBSITE

www.stoffeldesign.nl

Hoedje op

Traditioneel is het dragen van een hoed met een rand voorbehouden aan mannen. Pas sinds de 19e eeuw ontwikkelde de hoed zich tot een succesnummer voor vrouwen. Naast de bescherming van het hoofd tegen weer en wind, heeft de hoed ook een duidelijke modefunctie. In Nederland staat één dag in het jaar in het teken van hoeden: op Prinsjesdag wanneer de vrouwelijke leden van de Staten Generaal en natuurlijk het Koninklijk Huis allemaal met een hoofddeksel ten tonele verschijnen.

“Iedereen kan een hoed dragen, maar niet iedere hoed is geschikt voor iedereen”

jaar oud, maar doet het nog steeds prima.” De stukjes bont worden netjes vastgestikt om straks op een hoed terecht te komen. Het ambachtelijke apparaat lijkt zo uit het kamertje van Doornroosje te zijn gekomen. Maar gelukkig valt Barbara niet in slaap als zij erachter zit. Vrolijk vertelt zij over haar passie voor ambachten. Ze voelt zich betrokken bij het bewaren en in stand houden van het vakmanschap. “Als kennis van vakmannen niet wordt overgedragen aan een volgende generatie gaat het verloren. Er zijn echt nog wel mensen die dit vak willen leren, maar Nederland heeft geen behoefte aan honderden hoedenmakers. Het moet goed gestuurd worden. Vanaf volgend jaar is er de opleiding Creatief Vakman, waarbij je diverse ambachten kunt leren.” Overigens vindt ze zichzelf nog lang niet te oud om iets nieuws te leren. “Ik volg nu één dag in de week een opleiding tassen maken bij het SVGB in Nieuwegein.” Barbara laat een leren tas zien, die zij tijdens de opleiding aan het maken is. “Zo’n creatieve opleiding is ook heel theoretisch en technisch. Je leert hoe je het leer en andere materialen moet behandelen. Je wordt je heel bewust van het materiaal waar je mee werkt.”

PRINSENGRACHT VS. DORPSSTRAAT

Barbara’s hele leven is gerelateerd aan de wereld van kunsten. “Na de middelbare school ging ik naar het Nimeto in Utrecht. Ik had een bijbaantje in het theater van Veenendaal als meisje van de techniek. Toen daar de popmusical Zeldzaam met Bill van Dijk en Frits Lambrechts speelde vroegen zij of ik met hen mee op toer wilde. Dat heb ik gedaan en zo kwam ik in de theater- en filmwereld terecht. Helaas stopte die musical veel te vroeg.”

“Nederland heeft geen behoefte aan honderden hoedenmakers”

Opleiding

Het Hoofdbedrijfschap Ambachten (HBA) start in 2010-2011 met de opleiding Creatief Vakman. Deze beroepsopleiding op MBO-niveau leidt op tot bijvoorbeeld hoedenmaker, lederwarenmaker, keramist, zilver- en/of goudsmid en glazenier. Ook op het kennis- en opleidingscentrum SVGB zijn er diverse opleidingen voor uniek vakmanschap. Kijk op www.creatiefvakman.nl en www.svgb.nl voor meer informatie.

Maar zoals dat gaat in die wereld kwam Barbara via via bij de speelfilm ‘Theo en Thea en de ontmaskering van het Tenenkaasimperium’ terecht. “Ik werd gevraagd om daar te figureren, maar ik wilde ook wel wat meer doen. Toen werd ik runner: productie assistente. Een soort manusje van alles. Daardoor ben ik het productielevens ingerold. Een bizarre en ontzettend leuke tijd. Je bent met cast en crew een familie voor een paar maanden en leeft in een fantasiewereld.” Als producent heeft Barbara diverse films op haar naam staan, onder andere De Marionettenwereld van regisseur Elbert van Strien, die in 1993 de Gouden Kalf voor Beste Korte Film won. Ze stond vaker achter de camera’s dan ervoor. “Ja, ik treed niet zo graag op de voorgrond. Ik sta liever achter de spotlights dan ervoor. Naast het productiewerk heb ik bij de opera gewerkt en ben ik betrokken geweest bij de ontwikkeling van digitale tv van UPC.” Met haar man Erik woonde Barbara op de Prinsengracht in Amsterdam. “Ons leven was drukker dan druk. Nu hebben we de rust gevonden.”

Als je de Prinsengracht vergelijkt met de Dorpsstraat dan kun je dat wel zeggen ja. Hoe komen eigenlijk twee ‘stadse’ mensen in Aarlanderveen

terecht? “Iemand zei tegen ons: ‘jullie zijn types voor het Groene Hart’. Dus dan stap je op een vrije zondagmiddag in de auto en ga je daar maar eens doorheen rijden. En dan kom je in Aarlanderveen. Je ziet de polderweggetjes, het dorp met de oude geveltjes. En dan ben je verkocht.” Barbara en Erik kozen dus voor de romantiek van het platteland tegenover de snelle binnenstad. “We zijn hier nu tien jaar geleden komen wonen en willen nooit meer weg. Het is heerlijk, in een dorp doe je echt een stapje terug. Als je altijd in een hele hectische wereld hebt geleefd weet je hoe fijn het voelt om die rust te vinden. En voor ons zontje van zeven, Rik, is dit een prachtige plek om op te groeien.” In het dorp heeft Barbara haar plekje wel gevonden. Ze is samen met andere enthousiaste dorpelings vrijwilliger bij De Zonnebloem Aarlanderveen en Zonnebloem LinQ Groene Hart. “LinQ Groene Hart zet zich in voor ‘jongeren’ tot 45 jaar met een lichamelijke beperking. Ik moet wel zeggen: de Zonnebloem Aarlanderveen heb ik mij wel een beetje laten inpraten. Maar nu ik erin zit, ga ik er ook voor de volle 100% voor. Eigenlijk net zoals met alles in mijn leven.” ♥

Nertsmuttsje

Barbara vindt het leuk om van oude materialen en spullen nieuwe dingen te maken. Van het oude nertsmuttsje van haar oma maakte zij dit hippe tasje. “Je weet dat ik niet graag op de voorgrond treed. Maar ik vind het dan wel heel leuk om met zo’n nieuw tasje naar een verjaardag te gaan en mensen erover te horen praten.”